

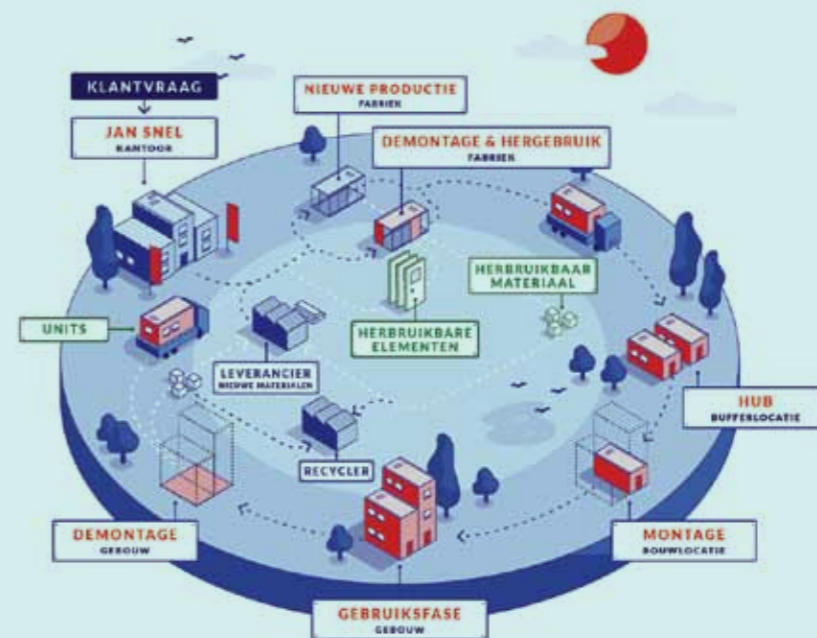
- Werken -

JAN SNEL

DAAN KOSTERMAN, Projectleider circulariteit

WERKEN AAN VOLLEDIG CIRCULAIR PRODUCEREN

Met de productie van tweeduizend units per jaar behoort Jan Snel tot de grotere modulaire bouwers van Europa. De vraag naar schoollokalen, ziekenhuiskamers, bouwunits of woningen stijgt fors. De expertise van het bedrijf, re-design, is het maatschappelijke antwoord op de wisselende vraag naar gebouwen. 'Circulair bouwen hoort daar bij', zegt Daan Kosterman.



De flexibele, modulaire en herbruikbare units van Jan Snel zijn al bijzonder duurzaam. Maar de bouwer wil meer. 'Circulariteit gaat ver', zegt Kosterman. 'Je bent er niet met hergebruik van materialen.'

Jan Snel, zestig jaar geleden begonnen als transporteur van melkbussen, startte als een van de eerste met het fabriceren van tijdelijke en vervoerbare bouwunits. De oudste nog bruikbare unit dateert uit 1980. De afgelopen maanden heeft deze bouwmethode haar waarde opnieuw bewezen bij de realisatie van extra huisartsenposten en ic-units voor de zorgsector.

Behalve flexibel is het product ook modulair. Vanaf 2012 ontstaat er vraag naar steeds grotere bouwwerken, ook van permanente aard. Startblok Elzenhagen in Amsterdam bestaat uit 540 wooneenheden voor studenten en statushouders. Met dat volledig duurzaam gebouwde project uit 2019 zette Jan Snel een grote stap naar een nieuwe ambitie: 100 procent circulair produceren.

HOE HAALBAAR IS EEN VOLLEDIG CIRCULAIR PRODUCTIEPROCES?

'Unitbouw leent zich daar goed voor. Vergeleken met de traditionele bouw staan wij al dicht bij

de circulaire wereld. Maar het vergt uiteraard wel aanpassingen, ook van onze leveranciers. In de constructie is veel, gedeeltelijk gerecycled, staal en beton verwerkt. We willen onze milieuoetafdruk verder verkleinen en zo veel mogelijk kiezen voor bio-based materialen. Ook de afvalproductie moet omlaag. Het begint met weten hoever je op het gebied van circulariteit bent.'

HOE KRIJG JE DAT INZICHTELIJK?

'Wij hielden een 0-meting op CO₂-gebied om de huidige duurzaamheid van het productieproces vast te stellen. Daarvoor gebruikten we onder andere het softwareprogramma Ecochain. Circulariteit draait om het zo lang mogelijk hoogwaardig hergebruik van materialen. Maar ook om de keuze van materialen en de herkomst ervan. Staal heeft een hoge CO₂-uitstoot. Alle processen van delven, verplaatsen, smelten en vormen kosten veel energie. Ook cementwinning is erg belastend. Om de impact – de schaduwkosten – op onze wereld te berekenen, proberen we van elk materiaal een Levens Cyclus Analyse te verkrijgen van de producent of leverancier. Door alle materialen met elkaar te vergelijken, wordt duidelijk welke milieutechnisch het beste is.'

'ZIE CIRCULAIRE ECONOMIE NIET ALS EEN KOSTENPOST, MAAR ALS EEN INVESTERING IN TIJD EN ENERGIE'



Alliantie IJburg, Amsterdam.



De Berenkuil, Eindhoven, 300 circulaire studentenwoningen.

© COJAN VAN TOOR

‘OP- EN AFSCHAALBARE WONINGEN, MEER OP DE COMMUNITY GERICHT; DIE KANT GAAT HET OP’

lange weg te gaan. Bestaand werk gaat altijd voor en duurzame beslissingen schuiven we makkelijk door. Dat willen wij niet langer, daarom nemen wij nu graag het voortouw.’

DAT HEEFT WEL (FINANCIËLE) GEVOLGEN VOOR HEN...

‘Misschien kost het eerst meer geld, maar op langere termijn verdient zich dat terug. Bedrijven zijn beter voorbereid op de toekomst. Vroeg of laat moeten we naar een circulaire economie. Zie het daarom niet als een kostenpost, maar als een investering in tijd en energie. Wij streven ook naar een zero-waste beleid. Ons piepschuim snijafval leveren we al terug, zodat de fabrikant het kan hergebruiken. Minder afval vereist ook

stappen van de afvalverwerker. Hij zal zich misschien meer moeten richten op een rol als grondstoffenleverancier. In heel veel sectoren zet circulariteit veranderingen in gang.’

WAT BETEKENT CIRCULARITEIT VOOR DE STAD VAN MORGEN?

‘Die is flexibel aan te passen aan de wensen van de tijd. Woningen, bijvoorbeeld, worden afgestemd op de verschillende levensfasen van mensen. Eén unit voor wie op zichzelf gaat wonen, aangevuld met een extra unit als diegene een partner krijgt en nog meer units als er kinderen komen. Gaan zij het huis uit dan halen we die weer weg. Zo gebruik je alleen de ruimte die je nodig hebt. Op- en afschaalbare woningen, meer op de community gericht; die kant gaat het op.’

BEN JE HOOPVOL GESTEMD?

Na de crisis van 2009 zijn op het gebied van duurzaamheid grote stappen gezet. Het zal mij niet verbazen als de coronacrisis eenzelfde effect heeft. We zullen anders naar de toekomst kijken en willen minder afhankelijk zijn van traditionele grondstoffen die van ver komen. Dat is goed voor duurzaamheid en circulariteit.’ ■

HEEFT DAT AL TOT ANDERE KEUZES GELEID?

We weten nu waar onze sterke en zwakke punten liggen en zijn verschillende opties verder aan het onderzoeken. Zo kijken we naar andere constructiematerialen, zoals hout. Maar dat brengt een grote verandering in zijn geheel met zich mee. We hebben vijftienduizend units in het land staan. Die moeten wel op elkaar blijven passen. Daarnaast is staal goed herbruikbaar, wat het materiaal toch weer interessant maakt.’

WAT MERKEN TOELEVERANCIERS VAN JULLIE KEUZE VOOR CIRCULARITEIT?

‘Van hen verwachten wij ook stappen in die richting. We stellen kritische vragen, willen echt kunnen verifiëren waar materialen vandaan komen. Die informatie bepaalt onze keuzen. Als grote opdrachtgever beseffen we dat we zo ook een stempel kunnen drukken op de werkwijze van onze leveranciers. Duurzame ontwikkelingen staan in de vastgoedsector steeds hoger op de agenda, maar er is nog een